

ANUNȚURI

• În această săptămână, un grup de adolescenți harnici și inimoși de la Bisericuță au fost într-o **tabără** de muncă și voie bună, în localitatea Roșia din județul Arad. Tudor din strană și Giorgiana actrița s-au ocupat de programul lor zilnic. Vom reveni cu amănunte.

• Cu ajutorul lui Dumnezeu, o parte dintre frați au pornit zilele trecute, într-un **pelerinaj** ziditor și întăritor de suflete, la Sfinții din apropierea zonei noastre: Părintele Arsenie Boca, Sf. Irodion de la Lainici, Sf. Nicodim de la Tismana. Să le fie tuturor spre mare folos!

ȘTIRI

• **Trei școli din Regiunea Odesa (Ucraina) au dat în judecată Consiliul Raional, cerând anularea deciziei de a desființa două școli cu predare în română** și a le transforma în filiale ale unei școli cu predare integrală în limba ucraineană și aflată la mare distanță. În ultimii 30 de ani, românii din Ucraina au pierdut 30 de școli cu predare în limba română, iar până în 2023, conform unei legi adoptate de Parlamentul Ucrainei, vor fi ucrainizate și celelalte școli cu predare în limba română. Românii din Ucraina numără aproximativ 500.000 de persoane și trăiesc din moși-strămoși în Regiunile Cernăuți (Nordul Bucovinei, Nordul Basarabiei și Ținutul Herța), Odesa (Bugeac), Transcarpatia (Maramureșul istoric). (*basilica.ro*)

• În Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei, a apărut **prima carte de rugăciuni tradusă în limbajul mimico-gestual liturgic românesc.** Cartea cuprinde „Rugăciunile începătoare", „Rugăciunea inimii", precum și „Rugăciunile de dinainte de Sfânta Împărtășanie" care au fost transpuse în limbajul semnelor de pr. Ionuț Mihalașcu – slujitorul comunității credincioșilor deficienți de auz din Buzău. Cartea de rugăciuni în limbajul semnelor a fost tipărită într-un prim tiraj de 200 de exemplare. Acestea au fost oferite în mod gratuit tuturor personalului și elevilor de la Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe Auditive Buzău. (*basilica.ro*)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

Cartea reprezintă o selecție tematică din **omiliile și catehezele Părintelui Ciprian Negreanu,** având aspectul unei colecții de ziceri de folos duhovnicesc, grupate în 79 de teme, acoperind o perioadă de peste zece ani (2005 – 2016). Deși sub forma unei serii de microtexte, aparent fragmentare, filonul roșu este dragostea de neînchipuit a lui Dumnezeu pentru om, care se ascunde sub toate întâmplările, aparent de neînțeles, din viața noastră, despre încrederea de un curaj nebunesc pe care trebuie să o avem în lucrarea lui Dumnezeu cu noi.

Așteptăm întrebările, sugestiile și eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372. Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor financiar.

MAXIMINA

Foaie ortodoxă pentru suflet

Nimic pe lume nu-i mai de mirare decât CREDINȚA TARE a unui om

Cuvânt al Sf. Nicolae Velimirovici

Sutașul a simțit în Hristos cerul: foc din cer și lumină din cer.

Evanghelia de astăzi a fost scrisă drept învățătură pentru toate vremurile și pentru toate popoarele, potrivindu-se la fel de bine și nouă, celor de astăzi. E o învățătură tăioasă ca sabia heruvimică, limpede ca lumina zilei, neașteptată și proaspătă ca floarea de munte: ca să ne străpungă cu ascuțișul ei, să ne lumineze cu limpezimea ei, și să ne scoată din apatia și nepăsarea noastră. Și mai cu seamă **să ne aducă aminte nouă creștinilor ca nu cumva să ne fălim cu mersul la biserică, cu rugăciunea și cu mărturisirea lui Hristos**, spre a vedea la Judecata de Apoi că cei dinafară Bisericii au fost găsiți cu mai multă credință și fapte bune decât noi.

Oricine citește istoria aceasta povestită de cei doi Evangheliști, Matei și Luca, va socoti că între cele două istorisiri este o mare deosebire. Matei scrie că sutașul a venit însuși la Hristos cu rugămintea sa, pe când Luca zice că el a trimis mai întâi mijlocitori dintre bătrânii iudeilor, iar apoi, fiind Domnul în drum spre casa lui, a trimis prieteni care să-i spună că nu trebuie să se ostenească să vină până la dânsul pentru că el, sutașul, nu este vrednic de acestea; ci a transmis el: „spune cu cuvântul si se va tămădui sluga mea".

Deosebire este, într-adevăr, între aceste două istorisiri, dar contradicție nu. Iar deosebirea stă în faptul că Matei nu pomenește de cele două solii trimise mai întâi Domnului de sutaș, iar Luca nu pomenește venirea acestuia, cu toată smerenia sa, față către față cu Domnul. Omul duhovnicesc se bucură de această frumoasă întregire a celor doi Evangheliști unul printr-altul. Așa cum spune Sf. Ioan Gură de Aur, dacă toate istorisirile ar fi fost la toți Evangheliștii la fel, ar fi putut spune cineva ca ei au copiat unul de la altul.

De ce ar mai fi trebuit atunci să fie patru Evanghelii și patru Evangheliști? În orice instanță de pe pământ ajunge mărturia a doi oameni pentru ca lucrul

AVVA PAMVO (†18 iulie 374)

A fost un om care se numea avva Pamvo și despre acesta se povestește că trei ani a petrecut rugându-se la Dumnezeu și zicând: „Să nu mă slăvești, Doamne, pe pământ!". Și atât l-a slăvit Dumnezeu încât nu putea cineva să se uite în fața lui, de slava care o avea.

Se spunea despre avva Pamvo, că niciodată nu zâmbea a râde fața lui. Deci într-una din zile, vrând dracii să-l facă să râdă, au legat de un lemn o pană și o purtau făcând gălăgie și zicând: Alli! Alli! Și văzându-i avva Pamvo a râs: iar dracii au început a juca, zicând: Ha! Ha! Pamvo a râs. Iar el răspunzând, a zis lor: nu am râs, ci mi-am făcut râs de neputința voastră, că atâția fiind, purtati o pană.

să fie crezut. Dumnezeu ne dă însă, cu cei patru Evangheliști, de două ori doi martori, pentru ca cei ce vor să se mântuiască să creadă fără împiedicare, iar cei ce caută pierzania să nu aibă nici o acoperire. Încă ne-a mai dat Dumnezeu patru Evangheliști, cu toate că ar fi putut revărsa toată înțelepciunea spre mântuire într-unul singur, pentru ca, **văzând cum se întregesc între dânșii, să învățăm a face și noi așa în viață**, potrivit cu feluritele daruri pe care le primim fiecare de la Dumnezeu.

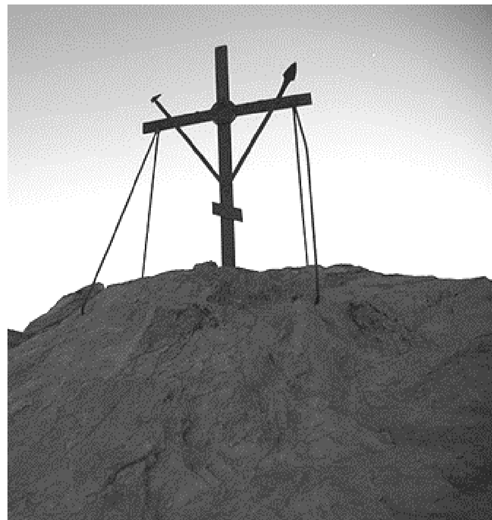
Iudeii îl vorbiseră de bine pe sutaș în fața lui Hristos: „Vrednic este să-i faci lui aceasta; căci iubește neamul nostru și sinagoga el ne-a zidit-o” (Luca 7,4-5). Dar toate cele spuse de ei nu atingeau miezul lucrului. Ei prețuiau vrednicia sutașului după câștigul lor. Îndeobște, ofițerii și oficialii romani se uitau de sus la iudei, pe când acesta nu. „Sinagoga el ne-a zidit-o...” Cu alte cuvinte: „Cheltuie banii lui, noi îi economisim pe-ai noștri. Ne-a clădit pe banii lui un loc de rugăciune de care aveam nevoie, și pe care altfel ar fi trebuit să-l plătim noi.” Parcă ar fi vorbit cu Caiafa, nu cu Hristos! Hristos însă nu le-a răspuns nimic la aceasta, ci „mergea cu ei”. Atunci I-au ieșit înainte prietenii sutașului și, în urmă, sutașul însuși.

Stând față în față cu Hristos, sutasul a trebuit, desigur, să-I spună și el cu gura lui totul (lucruri pe care Domnul le mai auzise o dată de la ceilalți). „Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca”. de astă dată, nici nu întreabă, cum i-a întrebat pe alții: „Crezi tu că pot face aceasta?” Doar **citise în inima acestui om, îi văzuse credința**. Așa că îi spune hotărât, cum niciun doctor nu îndrăznește să spună: „Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca”. Anume a vorbit Domnul cu atâta limpezime și hotărâre, ca să poată avea răspunsul sutașului de față cu iudeii, pentru că Dumnezeu lucrează în așa fel încât lucrarea Lui atinge mai multe planuri deodată. Hristos voia ca fapta să ajute mai multora: să vindece bolnavul, să arate credința cea mare a sutașului, să mustre necredința iudeilor și să dea glas profeției despre împărăție; despre cei ce așteaptă să intre în împărăție, dar nu vor intra, și despre cei ce nu așteaptă nicidecum să intre, dar vor intra. Ce deosebire uriașă între credința arzătoare a acestui om și crezările înghețate, de formă, ale fariseilor! Deosebire nu mai mică decât între un foc care arde și un foc zugrăvit.

Ce credință tare în Hristos și în puterea Lui! „Numai zi cu cuvântul” și boala va fi învinsă, se va ridica sluga mea! Apostolului Petru i-a trebuit multă vreme ca să ajungă la o asemenea credință. Sutașul a simțit în Hristos cerul: foc din cer și lumină din cer. De ce să intre sub acoperișul său atâta foc când este de-ajuns doar o scânteie? De ce tot soarele când e destul o rază? Într-adevăr, nimic pe lume nu-i mai de mirare decât credința tare a unui om. E cel mai mare și mai frumos lucru de pe pământ.

Pe potecile Muntelui Athos

BLÂNDEȚEA

Monahul Nil a fost un lăudat rod al Mănăstirii Simonopetra. El a slujit ca secretar principal al Consiliului Sf. Munte. A fost atât de smerit și blând, pe cât de cult. Erau momente când i se vorbea necuviincios, dar reacția sa era de a spune cu liniște și calm: „Eu îi văd pe toți părinții de la consfătuiri ca pe îngerii lui Dumnezeu, și prin fețele lor evlavioase îi văd pe părinții din vechime, întemeietori ai sfintelor mănăstiri.”A murit de tuberculoză, la 40 de ani, fiind luat pe neașteptate, ca bunătatea lui să nu fie schimbată de cel rău.

***

Un părinte blând și neprihănit spunea:

- Toți părinții sunt buni. Toți se luptă cât pot ei de bine și numai stând aici, în Grădina Maicii Domnului, este nădejde de mântuire.

O, ce drag și dulce-mi este
Omul blând și cumpătat!
Când altul m-a împilat
La ce bun să-l fi mustrat?
Piere oare-a sa turbare,
Auzind a mea mustrare?

Când prinde-a se-nverșuna,
De-aș începe-a-i da răspuns,
Într-o clipă chiar ca el,
Turbat și eu am ajuns.

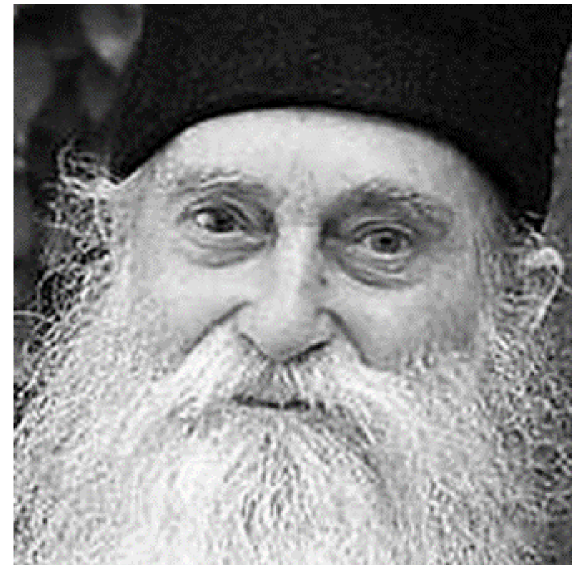
Însă-n ceasul învrăjbirii
Buzule-mi n-or să grăiască,
Ci-aștepta-voi, potolit,
Norii să se risipească.

Nedreptatea cor zdrobi-o
Mai apoi, blând, cu răbdare,
Și-auzi-mă-voi mai bine,
Nerănit de-nverșunare.

Monahul Atanasie de la măn. Grigoriu

„Părintele Arsenie
iubind
în suflete
ivirea dimineții.”

DUHOVNICUL

Despre ***Părintele Arsenie Papacioc*** *(adormit acum 10 ani, la 19 iulie) s-au scris multe. Unii dintre noi au avut bucuria de a-l prinde în viață și a lua binecuvântare. Ne-am gândit să redăm mai jos o întâlnire minunată, care a marcat și schimbat total viața unuia dintre cei mai mari poeți ai noștri, Daniel Turcea. Întâlnirea a avut loc în anul 1976, la Cernica. De atunci părintele Arsenie Papacioc a devenit pentru el Duhovnicul... (relatează sora lui Daniel Turcea, Lucia)*

Într-o dimineață la ora 6 era gata spălat și îmbrăcat ca să plece la Cernica. Cred că trebuie să fi fost cumplită lupta care se dădea în el, între mândria minții și dorința sinceră de a-L cunoaște pe Adevăratul Dumnezeu. Era dornic să-l cunoască, dar, în același timp era și oarecum circumspect la faptul că Părintele Arsenie ar putea fi atât de documentat încât să-i clarifice toate întrebările. Mi-a spus:

„Să știi că m-am gândit bine la asta, ***dacă Părintele ăsta atât de lăudat nu-mi va răspunde la toate întrebările*** *pe care am să i le pun, din toate domeniile științei și culturii, din toate artele și religiile, dacă nu-mi va explica în cunoștință de cauză, tot ceea ce am eu în cap,* ***nu am cum să înțeleg și să cred că Dumnezeu este mai mare decât creația*** *și decât mintea omului. Eu unul nu am găsit pe nimeni, până acum, să mă lămurească, așa că foarte probabil ar fi ca acea persoană să nici nu existe.”*

I-am răspuns cu blândețe: Nu știi ce ne-a spus Ioan despre el: că e bun, blând, drept, credincios, că a făcut ani grei de pușcărie, în cele mai groaznice închisori? De ce vrei să-l mâhnești de la început? Stai și tu, **ascultă-l, fără să-l privești cu ochi critic**, chiar mai înainte de a-l vedea.

A plecat, trântind ușa, în spirit de frondă. Pe la 9 seara, când i-am deschis ușa, am încremenit! La soare te puteai uita, dar la dânsul, ba! **Hristos Se schimbase la Față în sufletul lui!** S-a dus în camera lui, s-a așezat pe marginea patului. Zâmbea discret, cu niște ochi ai unui om foarte înduhovnicit și nu scotea niciun cuvânt. Ceea ce i se întâmplase purta pecetea unicității.

După o vreme mi-a spus:

„Astăzi am întâlnit un părinte cum cred că nu mai este altul asemenea la noi! Cum am ajuns la Cernica, m-a cuprins o mare emoție, parcă ar fi trebuit să dau cel mai mare examen din viața mea! ... Am prins curaj și am început să-l iscodesc pe părinte cu tot ceea ce-mi trecea prin minte. Dar culmea culmilor: ***cu cât îi puneam întrebări mai multe și mai variate, cu atât se bucura din ce în ce mai tare!*** *Nici n-ai idee cum îmi răspundea de prompt și la obiect! Anticipa întrebări la care nici nu mă gândeam. Mi-a demolat tot turnul Babel care-mi blocase conștiința... Apoi deodată, nu am mai avut ce să-l întreb, mă simțeam cu mândria învinsă și cucerit de credință.* ***Oare cât s-o fi rugat părintele pentru mine?*** *Am început să mă spovedesc. Cred că niciodată n-am fost mai fericit când m-a iertat un preot! Și simțeam cum ceva foarte rău, care mă sufoca, prinzându-mă de gât, cu multă sălbăticie, ieșea din mine.*

Știi cum era când vorbea? ***Avea ochii ca două faruri de lumină.*** *Era o asemenea bucurie și desăvârșită pace între noi, încât nu am cuvinte să-ți descriu. Mi-a spus nu numai ce gândeam atunci, dar și unde eram și ce făceam. Mi-a vorbit atât de frumos de Mântuitorul și de Maica Domnului, cum nici nu-ți poți închipui. Eu astăzi am fost în Cer!”*

Și apoi Daniel Turcea a scris aceste versuri:

deci
sculându-se
bătrânul mâinile și le-a întins
spre cer
carnea a început să-i ardă
și sângele și carnea îi ardeau
zece făclii de foc ardeau din palme

mut
îl priveam cum arde

E mai viu!

Și am simțit
Cum rug fiind grăia adâncă pacea!
Avva, bătrânul,
întreg ca focul fii,
te-apropie,

aprinde!

lov, tânără soție a lui N. I. Motovilov, care este acum binecunoscut pentru însemnarea conversației sale cu sfântul despre dobândirea Duhului Sfânt. Ea a păstrat acea scrisoare timp de șaptezeci de ani și a dat-o Țarului la ceremonia de canonizare.

În plus, la călătoria de întoarcere din Sarov, Familia Regală a vizitat Mănăstirea Sfântului Serafim, Divevo, unde fericita Pașa (Parascheva), nebuna pentru Hristos, le-a vorbit câteva ore; se spune că le-a profețit propriul lor martiriu, precum și cel al Sfintei Rusii. Cu același prilej, țarii au intrat în apele binecuvântate ale lacului din apropiere, cu credința că vor avea un fiu. Alexei s-a născut un an mai târziu. Boala incurabilă a băiatului nu le-a clătinat credința. Nicolae al II-lea îi spunea mereu țarinei: „**vei afișa întotdeauna o față veselă și vei purta toate greutățile înăuntru**”.

Greutăților personale s-au adăugat cele ale țării, sfâșiată de lupte interne, pornite de revoluționarii socialiști. Sf. Ioan de Kronstadt, contemporan țarului, a spus cu un prilej: ***„Avem un Țar cu viață neprihănită și evlavioasă**. Dumnezeu i-a trimis o cruce grea a suferinței ca și către alesul și iubitul Său fiu, precum văzătorul tainelor lui Dumnezeu, zice: «Eu pe câți îi iubesc îi mustru și îi pedepsesc» (Apocalipsa 3, 19). Dacă poporul rus nu se pocăiește, sfârșitul lumii este aproape. Dumnezeu va îndepărta împărăția de la Țarul evlavios și va trimite un bici sub forma unor conducători auto-proclamați, necurați și cruzi, care vor îneca toată Țara în sânge și lacrimi.”*

Țarul a înțeles că panta pe care se aluneca era fără întoarcere. Iubindu-și mult poporul și nedorind să-l vadă prins în chinga ateilor și revoluționarilor, el a mărturisit unui apropiat: „**Poate că este nevoie de o jertfă de răscumpărare pentru mântuirea Rusiei. Eu voi fi jertfa aceea. Facă-se voia lui Dumnezeu!**”

CRUCEA

După trei ani de război în care țarul a dat toată averea sa pentru dotarea armatei, iar țarina și fiicele lor au stat neîncetat la căpătâiul răniților, rău-voitorii au ațâțat poporul împotriva conducătorului său. De acum, familia va începe să urce Golgota. Nicolae acceptă să abdice, nădăjduind să împiedice un război civil. Sunt arestați la domiciliu. Țarina Alexandra scria în acele clipe grele: *„Suferințele noastre nu sunt nimic. Uitați-vă la suferințele Mântuitorului, cum a suferit pentru noi. Dacă acest lucru este necesar pentru Rusia, suntem gata să ne jertfim viețile și totul.”*

A urmat surghiunul la Ekaterinburg și uciderea crudă și pe ascuns a familiei regale și a apropiaților săi de către bolșevici, în 4/17 iulie 1918.

Printre lucrurile țarului martir s-au găsit următoarele versuri ale poetului rus S. Bekhteiev:

„Acum, când stăm înaintea porților morții,
Respirați prin buzele noastre, o slujitorilor
Ca să aflăm mai mult decât o forță umană, supranaturală
Ca să ne rugăm cu umilință pentru cei ce ne-au rănit.”

70 de ani au trecut de la adormirea Sf. Serafim până la aflarea moaștelor sale. Tot 70 de ani au trecut de la începerea suferințelor provocate de bolșevici poporului rus, până la reînvierea sa spirituală. După 1989, Biserica și întreg poporul își vor redescoperi și vădi dragostea și recunoștința pentru ultimul lor țar mucenicit împreună cu familia sa. Moaștele lor sfinte se odihnesc azi în catedrala din Sankt-Petersburg, unde mulți credincioși aleargă pentru ajutor, întărire și schimbare a vieții. În toamna lui 2018, un grup de frați de la Bisericuță au primit darul de a se închina atât la aceste scumpe moaște, cât și la ale iubitului Sf. Serafim din Sarov.

Cu ale lor rugăciuni să fim miluiți și apărați! Amin!

Rețetă de
COLIVĂ ATHONITĂ

Monahii athoniți prepară astfel coliva din zilele obișnuite:

Pun grâu strivit în apă pentru a se umfla. Îl fierb, apoi după jumătate de oră strecoară apa, punându-l din nou la fiert în a doua apă până când grâul înflorește, iar zeama devine cleioasă. Adaugă apoi puțină sare.

După aceea spală grâul cu apă rece, pentru a nu se mai lipi o bobiță de alta, și-l așază pentru a se zvânta.

Cu două-trei ore înainte de Sfânta Liturghie, cel responsabil de colivă ia pesmet, cât încape într-o palmă, sfărâmat foarte bine, și-l adaugă în colivă, pentru a absorbi umezeala, conținutul rămânând uscat. Mai apoi va pune grâul într-un ciur pentru a se strecura pesmetul. Astfel, grâul este deja pregătit. Îl întinde pe platou și pe deasupra așază zahărul (nu pudră, ci cristalin), însemnând grâul în semnul Sfintei Cruci cu zahăr colorat cu scorțișoară. Dacă vrea, poate amesteca dinainte grâul cu alune fărâmițate. La coliva pentru sărbători cu priveghere se adaugă nuci fărâmițate, cuișoare presate, chimen. În loc de nuci, la unele mănăstiri, se pun alune prăjite fărâmițate (cărora le scot coaja) și în locul cuișoarelor, scorțișoară.

Coliva curentă este desertul de zi cu zi al monahilor din obștile chinoviale. Monahii ruși de aici obișnuiesc să facă coliva nu din grâu, ci din orez, așa cum se face în Rusia.

Să-i cunoaștem pe sfinții care au poposit la noi

SFÂNTUL CUVIOS CORNELIE CEL TĂCUT
DIN PEREIASLAV

(†22 iulie 1693)

Între numeroasele moaște cu care s-a îmbogățit Bisericuța, se află și cele ale Sf. Corneliu de Pereiaslav. Întrucât este un sfânt necunoscut multora dintre noi, am considerat de folos să creionăm viața acestuia, spre a-l apropia inimilor noastre.

Cuviosul Părintele nostru Corneliu, în lume Conon, a fost fiul unui negustor bogat din Riazan. Fiind încă foarte tânăr, a fugit pe ascuns din casa părintească și a intrat în Mănăstirea Sfântului Luchian. A rămas acolo cinci ani sub îndrumarea starețului Pavel, iar mai apoi s-a dus în Mănăstirea Sfinților Boris și Gleb din Pereiaslav. Aici, după 5 ani, a fost tuns monah, primind numele de Corneliu. De atunci și-a sporit nevoințele. Mulți frați l-au socotit a fi nebun, însă el primea cu răbdare osândirile fraților. După o vreme, cerând binecuvântarea egumenului de a viețui pustnicește, s-a zăvorât în chilia sa ridicată separat și a început a petrece în neîncetată rugăciune și postire.

Odată, frații l-au găsit abia suflând, iar vreme de 3 luni a zăcut neputând a primi decât apă și fiertură de legume. Când s-a înzdrăvenit puțin, cuviosul s-a lăsat înduplecat de egumen să viețuiască iarăși în obște, slujind ca paraclisier, la trapeză și în grădină. Dumnezeu a binecuvântat ostenelile nevoitorului său, căci în livada mănăstirii merii îngrijiți de sfântul au rodit atât de îmbelșugat, încât acesta putea dărui tuturor pelerinilor mere.

Trupul său slăbit de postirea aspră și-l supunea la necontenite osteneli. Cu mâinile sale a făcut o fântână pentru frați. Pentru a-și păzi mintea neîmprăștiată la rugăciune, timp de treizeci de ani s-a nevoit cu tăcerea, fără a scoate nici măcar un cuvânt, așa încât ajunsese să fie considerat surdo-mut, de aceea a și fost numit Sfântul Corneliu cel Tăcut.

Și-a dat sufletul Domnului imediat ce a îmbrăcat marea și îngereasca schimă. După 9 ani, în vremea construirii bisericii celei noi, trupul său a fost aflat nestricat răspândind bună mireasmă. În anul 1705, Sfântul Ierarh Dimitrie al Rostovului , văzând moaștele sfântului Corneliu, a cerut să fie așezate într-un loc retras din biserica cea nouă.

Să avem rugăciunile lui!

I.G.

GÂNDUL CEL RĂU

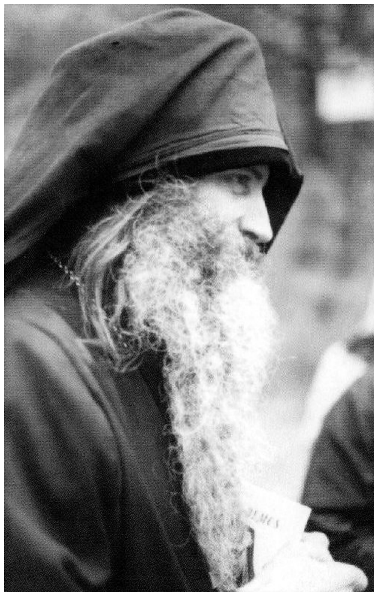
Gândule, gândule
Viperă rea,
Valuri frângându-le,
Lupți, arătându-le
Alba ta stea...

Nopțile, zilele
Vezi, te-au învins!
Moarte-s zambilele,
Stinse-s feștilele
Dorului stins...

Rănile, visele
Toarnă-ți venin;
Dând paradisele,
Cumperi abisele
Marelui chin.

Gândule, gândule
Viperă rea,
Valuri frângându-le,
Pieri, scuturându-le
Ultima stea...

Sergiu Grossu

CURS DE SUPRAVIEȚUIRE ORTODOXĂ (V)

alcătuit de fericitul întru pomenire părintele nostru SERAFIM ROSE

ILUMINISMUL (2)

În această epocă lumea se separă complet de Dumnezeu.

Deismul reprezintă cea mai caracteristică mişcare a întregului secol al XVIII-lea. Potrivit acestui curent, **Dumnezeu există, dar este în bună măsură irelevant**. Cu alte cuvinte, El creează lumea, după care face un pas în spate, iar din acel moment lumea este separată complet de Dumnezeu. Newton credea că Dumnezeu nu putea calcula totul foarte precis, cum ar fi de pildă traiectoria cometelor. Din această perspectivă, lumea este un ceasornic făcut cândva de Dumnezeu, dar El trebuie să mai intervină din când în când să-l corecteze. Voltaire a scris: *„Singura evanghelie pe care trebuie să o citească cineva este marea carte a Naturii, scrisă de mâna lui Dumnezeu şi ştampilată cu sigiliul Său."* Miracolele încep să fie puse sub semnul întrebării, iar pentru mulţi scriitori din acea epocă ele sunt doar superstiţii. David Hume şi-a luat sarcina de a distruge întreaga idee a minunilor. El a devenit un standard, astfel că de atunci şi până astăzi oamenii „inteligenţi" rareori s-au mai îndoit de teza sa: „**minunea este imposibil de demonstrat**". Hume avea o credinţă puternică de a nu crede în minuni, iar această credinţă stăpâneşte azi pe oameni, încât nu pot gândi decât în aceşti termeni, că nu există minuni.

Aşadar religia în perioada iluministă a ajuns să se reducă la credinţa într-un Dumnezeu şi la datoria oamenilor de a fi buni. Însă oamenii nu s-au mulţumit nici cu această religie a raţiunii, ci au atacat-o şi pe ea. Voltaire şi Diderot erau apărători ai religiei, dar ai ideii lor de religie.

Cât priveşte pe teologii şi filosofii acelei vremi, erau atât de naivi! Credeau că doar cu ajutorul raţiunii vor ajunge să demonstreze existenţa sufletului sau a vieţii de apoi. Dacă îi citim pe aceşti filosofi şi teologi, vedem că gândirea lor era extrem de superficială. **Le lipseşte o dimensiune mai adâncă**. Şi cu cât merg mai departe şi devin mai logici, cu atât simţi că au pierdut întreaga înţelegere a ceea ce este religia.

Dar muzica şi arta din această perioadă istorică sunt în continuare foarte vii. **Muzica barocă este profundă**, căci nu e supusă senzaţiilor romantice şi sentimentalismului de mai târziu. Este foarte sobră, are multă simţire, fiind foarte proaspătă şi ordonată. Arta se supunea anumitor reguli clasice de pictură, iar muzica se ghida după polifonia dezvoltată în Evul Mediu târziu. Compozitori precum: Händel, Bach, Vivaldi se aflau la un nivel foarte înalt. Se crea şi muzică religioasă (diverse tipuri de Patimi).

Muzica aceasta nu este duhovnicească. Nu este muzica de strană ortodoxă, care îi provoacă omului nevoia de pocăinţă. În cazul muzicii apusene, te relaxezi şi contempli, te bucuri. Nu ar trebui să renunţăm la această muzică, deoarece este foarte rafinată. Cei care trăiesc în lume sunt expuşi la un anumit fel de muzică, ce reprezintă arta vremurilor noaste. Dar dacă tot este să fi expus la artă, mai bine să fi expus la o artă frumoasă şi rafinată, decât la barbaria de care suntem înconjuraţi astăzi. Motivul pentru care muzica barocă este mai profundă decât filosofia vremii sale este că **ea trăieşte pe seama capitalului din trecut**, a capitalului creştin care nu se epuizase complet încă (deşi era foarte departe de ceea ce reprezintă arta tradiţională ortodoxă).

Ar trebui să ne întrebăm de ce s-a prăbuşit această viziune iluministă asupra lumii. Filosofia şi teologia de atunci ni se par incredibil de naive şi mărginite, iar arta reprezintă o epocă de aur la care nu ne putem întoarce. Poţi asculta la nesfârşit muzica barocă, dar nimeni nu mai compune azi aşa ceva. Există mai multe motive care explică prăbuşirea. Unul ar fi că **raţiunea înălţată deasupra credinţei şi tradiţiei va ajunge la propria sa distrugere**. Raţionalismul a dus de fapt la sinuciderea raţiunii. Istoria ultimilor 200 de ani e continuarea unui proces în care raţiunea a eliminat totul din trecut şi în final se distruge pe sine, odată ce i se dă libertatea de a fi standardul adevărului. Idolatrizarea raţiunii i-a făcut pe oameni să nu ia în seamă influenţele non-raţionale de care următoarele generaţii vor fi conştiente, iar acela e momentul în care raţiunea se distruge pe sine.

Oamenii din această perioadă nu mai cred în demoni. Totul se baza pe raţiune, iar acest raţionalism mărginit va duce la o revoltă împotriva sa şi la apariţia unor curente marginale (pietism, metodism, ocultism). Acum este conturată ideea de **progres perpetuu**, fapt care va sta la baza evoluţionismului din sec. XIX, dar care va aduce şi un simptom al lipsei de pace, al absenţei siguranţei, ce vor declanşa ulterior revolta romantică. *(va urma)*

File din viața Sfântului NICOLAE AL II-LEA

(†17 iulie 1918), *țarul care l-a canonizat pe* SF. SERAFIM DE SAROV

Ţarul Nicolae al II-lea s-a născut în ziua de prăznuire a Sfântului şi Dreptului Iov, în anul 1868. Obişnuia să spună: „**M-am născut în ziua de prăznuire a Sfântului Iov, mult pătimitorul, şi sunt sortit să sufăr**". Anii luminoşi ai copilăriei sunt marcaţi de slujbele Bisericii: „eu, împreună cu bunicul, eram la slujba miezonopticii", îşi aminteşte el. Petrecea multă vreme studiind, remarcându-se printr-o memorie ieşită din comun şi capacităţi intelectuale deosebite. A făcut studii în domeniul ştiinţelor economice, al dreptului, şi studii cu caracter militar.

Dreptcredinciosul ţar

Dragostea pentru credinţa ortodoxă a împărtăşit-o şi soţiei sale, Alexandra, nepoata reginei Victoria, care a ajuns să se convertească: *„Atunci când vei vedea* ***cât de frumoasă, cât de plină de har şi de smerită este religia noastră ortodoxă****, cât de minunate sunt bisericile şi mănăstirile noastre şi cât de măreţe sunt dumnezeieştile noastre slujbe, vei ajunge să le îndrăgeşti şi atunci, nimic nu ne va mai despărţi"*.

Când a ajuns să conducă Rusia, ţarul Nicolae a luptat neobosit pentru menţinerea păcii. Era un om generos, permanent preocupat de ajutorarea celor aflaţi în nevoi. S-a ocupat de sprijinirea spitalelor şi a aşezămintelor de binefacere, cu bani dintr-un cont personal. El a încurajat construirea bisericilor în vechile stiluri arhitecturale mai degrabă, decât în stilurile favorizate de la „reformele" dezastruoase ale ţarului Petru I şi împărătesei Ecaterina a II-a. În timpul domniei lui Nicolae al II-lea, Biserica Rusă a ajuns la cea mai mare bunăstare şi autoritate. Numărul bisericilor a crescut cu peste 10.000. La sfârşitul domniei, erau 57.000 de biserici. Numărul mănăstirilor a crescut cu 250, ajungând astfel la un total de 1025.

Familia sa, binecuvântată cu 4 fete şi un băiat, a fost mereu un exemplu pentru poporul rus, ducând o viaţă simplă. *„Cu cât mai mare este statutul unui om, cu atât mai mult trebuie să-i ajute pe alţii şi, adresându-se acestora, nu trebuie să pomenească niciodată de poziţia sa socială"*, spunea ţarul Nicolae, *„iar proprii mei copii trebuie să fie tot astfel."* Cântau adesea în biserică, în timpul Sfintei Liturghii, iar arhiepiscopul Teofan de Poltava, duhovnicul lor, îşi amintea „**cu ce cutremur şi cu câte lacrimi de pocăinţă se apropiau ei de Sfântul Potir**". Seara, când întreaga familie era reunită, ţarul citea cu glas tare, iar ţarina şi fiicele lor se ocupau cu croşetatul şi cusutul. Le plăcea să vorbească de Dumnezeu şi să se roage împreună.

Doi ani au marcat definitiv această familie sfântă: 1903 şi 1918.

Canonizarea Sf. Serafim de Sarov

În 1903 s-au descoperit moaştele unuia dintre cei mai mari şi mai iubiţi sfinţi ruşi: Sf. Serafim de Sarov. Ţarul Nicolae îi ştia puterea duhovnicească şi s-a îngrijit nu doar de rapida sa canonizare, în acelaşi an, dar şi de a-i cere ajutorul, în dorinţa de a avea un moştenitor de parte bărbătească. Familia întreagă a fost prezentă la minunatele festivităţi de la Sarov, alături de peste 300.000 de credincioşi, când s-a cântat „Hristos a înviat!" în plină vară (19 iulie), după cum proorocise sfântul. Însuşi ţarul a purtat pe umerii săi racla cu moaştele Sf. Serafim *(foto)*.

La acea vreme, **Nicolae a fost înştiinţat de viitoarea apostazie şi căderea naţiunii şi a Bisericii ruse printr-o scrisoare profetică scrisă de Sf. Serafim însuşi.** Sfântul a scris, cu puţin înainte de moartea sa în 1833, această scrisoare, a pecetluit-o cu cinci peceţi de ceară şi a adresat-o „Ţarului în a cărui domnie voi fi canonizat". Apoi a dat-o spre păstrare Elenei Motovi-